

L'EMERGÈNCIA DE L'HÀBITAT URBÀ: REPTES I OPORTUNITATS

3er. Taller: La creació d'habitats inclusius un repte actual

Palau Macaya; dimarts, 12 de gener de 2021

Presentació de la situació actual.- Aportació de Salvador Curcoll ¹

Una de les qüestions que es plantegen en aquest taller, és la de *“Com variar la tipologia d'habitatges existents i adaptar-la a la diversitat de necessitats i models de convivència”* i em correspon donar una visió de les necessitats que tenen les persones amb discapacitat.

Aquestes persones tenen totes les dificultats i tots els riscos d'exclusió que té avui qualsevol ciutadà del nostre país, derivades del col·lapse del model immobiliari espanyol que ha prioritzat l'habitatge com una inversió i no com un bé d'ús.

Les disfuncions d'aquest model, s'han accentuat encara més a la sortida de la Gran Recessió iniciada el 2008, amb l'aparició de “nous inversors” no només del país sinó inversors exteriors ajudats per observadors autòctons del mercat immobiliari, tots ells aprofitant l'abundància de liquiditat global generada per fer front a la crisi.

Les persones que tenen alguna discapacitat, han d'afegir a aquestes dificultats general les derivades de les seves necessitats especials.

Naturalment, les discapacitats són de naturalesa molt diversa. Admetem la simplificació d'agrupar-les en discapacitats físiques, sensorials i intel·lectuals. Totes elles comparteixen unes necessitats que podríem resumir en dos grans grups:

Ubicació de l'habitatge

Les persones amb discapacitats tenen més necessitat de viure en entorns amigables:

- 1) Sense pendents excessius.
- 2) Carrers amb poc trànsit rodat i voreres àmplies que ofereixen més seguretat viària.
- 3) Bona accessibilitat amb transport públic. Probablement caldria revisar en favor seu els criteris que s'accepten generalment en matèria de proximitat a estacions de metro i parades d'autobús.
- 4) Barris que proporcionin el màxim possible d'oportunitats d'inclusió: bona oferta comercial, serveis sanitaris, zones enjardinades, vida associativa i cultural, etc.
- 5) En general, centralitat en front de perifèria i trama urbana densa en front d'urbanisme dispers.

Característiques dels habitatges

- 1) Accessibilitat física en vestíbuls, escales i ascensors.
- 2) Senyalística adequada, interfons accessibles i fàcils d'entendre i utilitzar i altres suports a les dificultats sensorials: ceguesa o restes visuals febles i sordesa fonamentalment.
- 3) Accessibilitat cognitiva (“lectura fàcil”, ...).
- 4) La configuració interna de l'habitatge ha de tenir en compte diversos aspectes, entre d'altres:
  - Utilització fàcil de les ajudes tècniques que puguin requerir els seus usuaris.
  - Necessitats especials per l'ordenació de la seva roba, utensilis personals i domèstics.
  - Aparells electrodomèstics segurs.

---

¹ President d'Entresol, Associació per l'habitatge i la discapacitat intel·lectual.

La discapacitat intel·lectual, un dels casos amb necessitats de suport més intens

Ens centrem en persones amb discapacitat intel·lectual que necessiten ajuda per la majoria de les activitats bàsiques de la vida diària i que fins i tot requereixen la presència permanent (nit inclosa) d'una altra persona de supervisió i suport.

En aquest cas, a tot el que cal proporcionar-los en matèria d'ubicació i característiques dels habitatges, cal afegir-hi la necessitat de proveir-los d'uns serveis d'atenció personal a càrrec de cuidadors professionals degudament formats i habilitats per dur-los a terme.

Aquestes necessitats "afegides" representen una exigència important en molts aspectes, dels quals n'assenyalaré fonamentalment quatre:

- 1) La unitat de convivència ha de ser més que la d'una persona sola o una parella, usualment ha d'arribar a ser de 4 a 6 persones.
- 2) A més és necessària la contigüitat d'altres unitats de convivència de característiques similars, per raons de suport mutu, per una experiència de la vida diària més plena i també per raons de sostenibilitat econòmica.
- 3) Com a conseqüència d'això, els habitatges per a persones amb aquest grau de discapacitat intel·lectual, han de tenir unes característiques addicionals:
  - Superfícies més àmplies que els habitatges familiars, que puguin albergar dues unitats de convivència o més, que siguin independents però a la vegada que estiguin comunicades entre elles.
  - Espai per les persones cuidadores.
  - Serveis comuns.
- 4) El cost de l'habitatge més el del personal de suport no està a l'abast de les famílies, per la qual cosa es fa necessari un compromís social no només per facilitar l'accés a l'habitatge, sinó per garantir-ne la seva sostenibilitat i continuïtat en el temps.

En base a aquestes línies de presentació, potser en els grups de reflexió tindrà l'oportunitat de plantejar algunes qüestions per la superació de les dificultats de proveir adequadament d'habitatge a les persones amb discapacitat intel·lectual.

Les deixo només apuntades:

- 1) Necessitat d'afrontar la tensió entre "Compromís social" i "conservadorisme financer" d'una manera molt més decidida que en l'*statu quo* que tenim.
- 2) Implicació de l'Administració Local, a través de les seves polítiques d'habitatge social.
- 3) Major reconeixement per l'Administració que les entitats socials sense ànim de lucre, han d'assumir funcions d'iniciativa privada, en matèria d'habitatge, que no estan a l'abast de les famílies.
- 4) Revisió del model de concertació econòmica dels serveis d'atenció a les persones, vinculats a l'habitatge, per ampliar les possibilitats de col·laboració públic – privada en aquesta matèria.
- 5) Revisió dels criteris d'aplicació de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat (1986), per adaptar el seu esperit a la realitat de les necessitats de les persones amb discapacitat intel·lectual d'un grau elevat de dependència.